

FENT CARRERANY

MARIA DE LA SALUT

Número 188

Any XV I

ABRIL, 2002

PASQUA

2002

Sumari

Editorial i sumari	2
Assemblea General Extraordinària	3
Excursió a CalaTuent, Sa Costera i Bàltx	3
Passant l'estona amb l'AVE i al Coto de Doñana	4
Els presoners republicans	5
Projecte de canalització d'aigua a Perú	6
Torrada i ballada popular per ajudar als nins que pateixen NOMA	6
Un dia de primavera	7
Llums	8
Rodant amb rodes	8
La malaltia de Huntington	9
Bullit de Notícies	10
Demografia. Telèfons d'interès	12
El temps.	13
De Viatge amb Viatges Martel	13
Vivim Plegats	14
La terra i els seus fruits	16
Toni Fresneda, un pintor vinculat a Maria	18
Resultats i classificacions de futbol ..	18
El club d'Escacs, un any més a Primera ...	19
Temps de Pasqua a l'escola	20

FOTOGRAFIES:

Magí Ferriol, Antoni Gelabert i Gaspar Mas.

Amb el suport de

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

EDITORIAL

Diversos són els temes que podríem tocar en aquesta modesta i mensual editorial que marca una mica la nostra visió de les coses. I tota opinió, vengui d'allà on vengui, i que apareix en qualsevol mitjà escrit és parcial, subjectiva, respon als interessos de qui escriu i reflecteix la seva visió sobre el tema o temes tractats. Disfressar d'objectivitat els comentaris propis i titllar d'inapropiats, inadequats, incoherents, etc, els comentaris d'altris, no deixa de ser part del joc d'interessos que cadascú defensa. Fins aquí tots d'acord. El problema comença quan això no es vol admetre o quan l'afectat o afectats pels comentaris contraris no té l'oportunitat de defensar-se o dir-hi la seva. Qui ho vulgui entendre que ho entengui.

Passant a un altre tema, cal fer esment de la gran força que encara té entre nosaltres la tradició religiosa, que en aquestes passades festes de Setmana Santa, juntament amb les de Nadal, arriba als seus nivells més populars i de més alta participació. Diumenge de Rams l'església de Maria presentava un aspecte espectacular. I els dies de les processons frustrades de Dijous i Divendres Sant, igual. I l'Ofici del Dia de Pasqua, l'església era plena de gom a gom. Petits i grans, famílies senceres anaren a veure l'Encontrada i posteriorment a l'Ofici. Independentment de si un és creient o no, practicant o no, la força de la tradició religiosa s'ha de reconèixer que encara marca, en certa manera, la dinàmica social de bona part del nostre poble I a això s'hi podrien afegir aquells elements desproveïts ja del seu significat religiós que formen part dels costums d'aquestes dates, com per exemple la gastronomia. Les panades, els robiols, els crespells, el frit de pasqua, són inseparables d'aquestes festes i passen de generació a generació com un costum que cal preservar i continuar.

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzá
Joan Gelabert Mas
Joan Gual Bergas
Miquel Morey Mas
Onofre Sureda Ribas

lloc web:

www.prensaforana.com/fetncarrerany

correu electrònic:

fentcarrerany@prensaforana.com

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Antoni Gelabert Mas, Miquel Rosselló i Quetglas, Lluc Matas, Col·lectiu Felanitx per la República, Bàrbara Moyà Sureda, Associació Balear de Huntington, Eulàlia Maria Carbonell Ferriol i Gaspar Mas Mas.

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY
Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Gràfiques SIBA
Santa Margalida

Nº DEPÒSIT LEGAL: PM-457/1986

La redacció de Fent Carrerany no es fa responsable de les opinions dels qui hi escriuen

ASSEMBLEA GENERAL EXTRAORDINÀRIA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL FENT CARRERANY

El passat dia dia 15 de març, a la Capella de Ca Ses Monges, tingué lloc l'Assemblea General Extraordinària la qual havia estat convocada amb un únic punt al seu ordre del dia, elegir la persona que ha d'ocupar la presidència de l'Associació, com a conseqüència de la dimissió del fins ara president Miquel Morey en l'anterior Assemblea General.

Hi hagué unanimitat en elegir com a presidenta de l'Associació per a dos anys a la que fins ara havia ocupat el càrrec de vicepresidenta. Ella acceptà el càrrec, esperant tot el suport de la junta directiva en el desenvolupament de la seva tasca.

Ara manca nomenar els diferents càrrecs de la Junta Directiva que es farà en una propera reunió.

L'acte acabà amb un sopar de productes de la nostra terra, mentres s'anava parlant dels projectes a dur envant properament.

EXCURSIÓ A CALA TUENT, SA COSTERA I BÀLITX

El proper dia 21 d'abril tornarem a començar el cicle d'excursions de Fent Carrerany, si el temps ens és favorable. Intentarem fer la que teníem programada el passat mes de novembre quan el temporal ens obligà a cancel·lar-la.

Per tant la intenció és partir de Maria a les 7 hores del matí amb autocar. Per a saber els que vindreu tornarem a deixar una llista a l'Ajuntament on us hi podreu apuntar. El preu per l'autocar serà de 4 euros pels socis i 7 euros pels no socis. També convé que us apunteu si hi voleu dinar, però ara el preu d'aquest no el sabem. Us hi podeu apuntar fins dia 17 d'abril.

Ànim, que si això va bé i en teniu ganes, en farem moltes més.

FITXA DE L'EXCURSIÓ:

Dia:	21 d'abril
Hora partida:	7 hores del matí
Lloc de partida:	Plaça des Pou
Preu Socis:	4 euros
No Socis:	7 euros
On apuntar-se:	A l'Ajuntament
Fins quan:	Fins dia 17 d'abril
Dinar:	Pa Taleca o restaurant

Aquí teniu la font de Sa Costera, la darrera vegada que hi vàrem anar.

Passant l'estona a: amb l'AVE i al Coto de Doñana

Havia passat uns dies per Madrid de reunions i més reunions, i hores i més hores assegut, i ja tenia ganes d'estirar les cames. Així que abans de sopar vaig aprofitar per fer una llarga caminada sense anar enlloc en concret, però gaudint d'un passeig per la Capital que em fou reconfortant. I al dia següent tornem-hi torna-hi, m'esperaven unes dies de seure hores i hores a Sevilla. Per tant vaig aprofitar per desplaçar-m'hi amb l'AVE. Encara no havia pujat mai a cap tren d'alta velocitat, ni d'aquí ni de l'estranger, i he de confessar que em feia molta il·lusió. No em va decebre. Són uns vagons molt còmodes, espaiosos, amb dispositiu de música individual i per gaudir-lo et donen uns petits auriculars. Diversos monitors de TV per poder contemplar una pel·lícula que pots seguir-la per uns dels canals de so del teu seient, tal i com ja fa temps tenen els avions de vols transoceànics o de llarga distància. Un servei acurat i que no té res a veure amb la vella història de la vella Renfe d'abans. Per accedir a l'andana s'ha de passar un control de metalls, com als aeroports, i després un pot pujar al tren. La suavitat del desplaçament és extraordinària. Quasi no notes que t'estàs movent, perquè les travesses són de ciment armat i ferro, cosa que dona una gran estabilitat a les vies, evita les clàssiques vibracions i les fa molt segures. No podria ser d'altra manera tenint en compte la velocitat a que circula. Però malgrat això no notes la sensació de velocitat. Veus passar els paisatges molt ràpid, però com que les vibracions són mínimes no perceps la sensació del desplaçament vertiginós. El temps del viatge se't fa curt entre la música que un escull, la dormideta que un fa quan entra el xubec, i la contemplació del paisatge d'Andalusia molt verd. Allà ha plogut bastant aquest any. Un no se n'adona i ja ha arribat a l'estació de Santa Justa.

I després dels dies de treballs i discussions i notes i més notes preses, quedava el cap de setmana lliure per visitar la ciutat de Sevilla que sempre és un encant i una joia ben nostra. Perdre's pels carrerons i cantonades, i

bars i fins i mazanillas i jamón i choricito i olivas i... tants i tants plaers de la cuina espanyola, que és un privilegi poder-ne gaudir. Els amics americans que teníem a la trobada no es cansaven de lloar-nos-ho, no sense una sana enveja, i fins i tot ja s'animaven a fer unes "palmes" i uns passos de sevillanes. Al vespre i mentre fèiem una passejada per una de les moltes placetes adornades amb tarongers, ens investí el perfum profund, suau, dolç i delicat de la flor de taronger; semblava que entràvem a l'Horta de Sóller. Encara que no tots els tarongers estiguessin florits, el perfum floral ja era clarament percebut arreu del recinte murallat i ajudava a sentir i viure la màgia de la ciutat.

Aquell mateix dia, dissabte 9 de març del 2002, i una mica abans de les 14 hores i 30 minuts, vaig sentir el primer cant de rossinyol de l'any. Estava fent una mica de temps estirant les cames després de la jornada intensa del matí i just abans d'anar a dinar, vaig sortir al Parque de Maria Luisa, que es troba just enfront del hotel on m'allotjava, i a sobre d'un Eucaliptus molt alt, cantava fort, harmònic i melós el rossinyol. L'esplendor de la primavera ha arribat.

El diumenge, gràcies als bons oficis d'un company, uròleg també, i que en aquests moments exerceix responsabilitats de gestió política a la Conselleria de Sanitat de la Junta, ens va gestionar una excursió organitzada i explicativa pel Coto de Doñana. He de confessar que fou una experiència única. És un paisatge privilegiat de gran bellesa, amb elements geogràfics, hidrogràfics, de flora i fauna únics i que actua com a regulador de tot l'entorn del final de Guadalquivir. La contemplació de les dunes, el seu desplaçament, com interfereixen en la flora, com regulen la temperatura de tota la zona, i la zona humida que és una de les més gran reserves d'aus d'Europa, amb una varietat que assegura la biodiversitat de les espècies. Vàrem poder berenar al pavelló de repòs on hi ha hagut reunions de gran intensitat política entre els darrers caps de govern i els seus convidats estrangers. Des del terrat es pot contemplar tota la zona humida, i amb uns prismàtics, contemplar la gran diversitat d'aus, i destaquen sobre tot els flamencs amb les pinzellades roses de les plomes del coll i de la pitrera i les llargues cames.

Aquesta passejada em féu reflexionar sobre l'ecotaxa. Si hi ha algun mortal ben nascut a les Illes Balears que encara no estigui a favor de l'ecotaxa com instrument de preservació dels elements característics i de valor patrimonial ambiental, i que han de ser conservats a tota costa ja que ens defineixen com a poble i ens fan únics i diferents dins el nostre planeta terra, que vagin a

algun dels parcs nacionals que hi ha el país i en quedarà convençut.

I com no podia ser d'altra manera, el dinar fou una mostra més de la gran varietat culinària del país, i que férem a Sanlúcar de Barrameda. La varietat de peixets i la manera de cuinar-los, i tot regat amb mançanilla ben freda, i contemplant la desembocadura del riu Guadalquivir amb el seu anar i venir de vaixells de càrrega, em venguéren els records d'aquella cantarella del batxillerat: ... *y el río Gaudalquivir que es navegable hasta Sevilla.*

Antoni Gelabert i Mas
Barcelona, març-02

ELS PRESONERS REPUBLICANS

Quan els republicans mallorquins anaren abandonant les presons i els camps de concentració de l'illa, cap a la fi de la Guerra I fins ben entrats els anys quaranta, ingressaren en una nova presó, més baldera però tanmateix sinistra, anomenada España. A més d'esser-los embargats els béns, pagar multes, perdre els drets civils i treballar sovint com esclaus, els nostres presos van ser condemnats a una llarga pena d'humiliació i silenci. La guerra havia canviat, però no els assassinats: entre 1939 i la primeria dels anys seixanta, el règim va matar més de 40.000 presos polítics, una xifra que deixa petita el remolí repressiu del nazisme de preguerra i encara més la del feixisme italià. Els supervivents acostumaren l'oïda a les descàrregues rutinàries de la fuselleria, de matinada, i aquells esclafits els acompanyaren tota la vida. Han passat els anys, i aquells lluitadors han estat rellevats per una generació que no ha estat capaç de dissenyar un estat generador de llibertats de bon de veres, ni tampoc, acabat el renou de sabres, de dur el franquisme davant el tribunal de la Haia.

Potser paga la pena recordar que els crims contra la humanitat no prescriuen, i que per tant els botxins del franquisme poden comparèixer a la Haia, de la mateixa manera que ho ha hagut de fer Milosevich i per ventura ho farà Radovan Karadzic. Molts estudiosos de la barbàrie han assenyalat les semblances que hi ha entre els militars espanyols sublevats el 1936, els militars serbis que assolaren Bòsnia ara fa pocs anys i els milicos argentins dels anys vuitanta. Els plantejaments i els mètodes d'uns i altres eren gairebé idèntics. Hi ha, però, una diferència lamentable: molts botxins argentins, i alguns de serbis, han passat pels tribunals... però els feixistes

espanyols han quedat impunes, i tota una classe política en ple s'ha conjurat per a no dir ni fer res que els pugui molestar. I aquí els tenim: Ramon Serrano Suñer gaudint plàcidament de la seva jubilació, com si res fos estat; o don Manuel Fraga, que ara presideix una Comunidad Autónoma, o els hereus de Luís Carrero Blanco, que cobren indemnitzacions de l'Estat.

Enguany, ara que s'acosta el 14 d'abril, volem recordar els presoners republicans de Felanitx (i, per extensió, de Mallorca) i agrair-los el seu compromís per la llibertat. El dissabte 13 d'abril, a Son Colom, els homenatjarem en el decurs del Sopar per la República 2002. Sabem, però, que només hi ha una manera justa d'homenatjar-los, que no té res a veure amb indemnitzacions ni actes públics: DUR ELS RESPONSABLES VIUS DEL FRANQUISME AL TRIBUNAL DE LA HAIA, JUTJAR-LOS I CONDEMNAR-LOS PELS SEUS CRIMS.

COL·LECTIU FELANITX PER LA REPÚBLICA

IMMOBILIÀRIC
LLUC MATAS

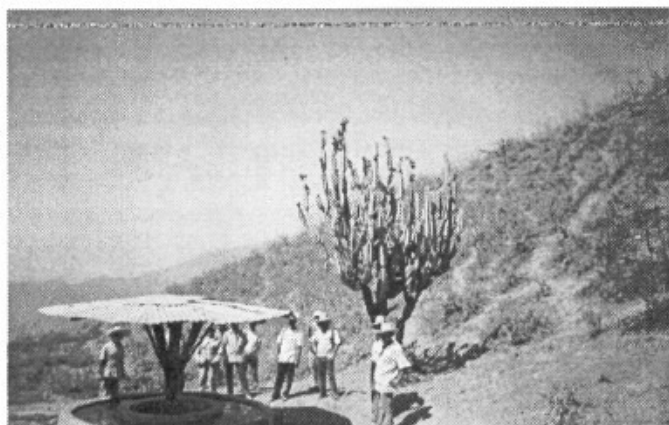
*"Venga a descubrir un paraíso"
Remmen sie, linden sie ihr paradís*

Plaça des Pou, 17
07519 Maria de la Salut (Mallorca)

Tel. 971 52 50 70
Fax 971 52 57 73
Mòbil 679 90 57 94

Projecte de canalització d'aigua a Perú.

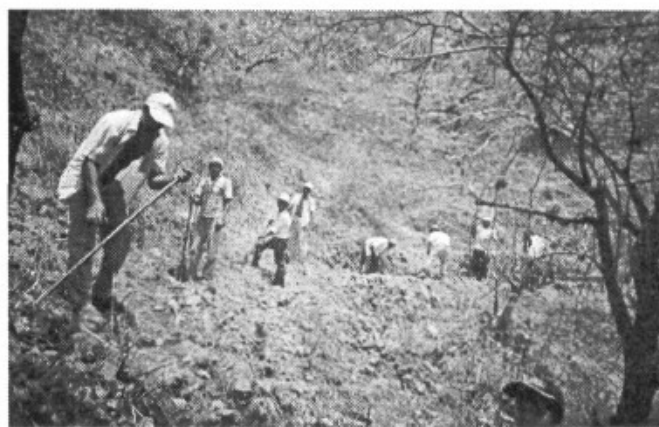
Hem rebut una carta d'en Pere Fons. Ens manifesta la voluntat de donar les gràcies a totes les persones de Son Macià, de Vilafranca i de Maria. Gràcies a l'esforç i a les aportacions de la gent d'aquests pobles, el projecte de canalitzar l'aigua prest deixarà de ser un projecte i serà una realitat. La gent de Casques no haurà de desplaçar-se sis quilòmetres per obtenir aigua. Conta que ja han començat les obres i com fou el primer dia de treball. Ens ha enviat unes fotografies on podem veure el treball que estan realitzant i en quines condicions. Us transcriurem part de la carta on conta el que estan fent:

Model d'abeurador

“Gràcies en nom propi i de tot el poble de Casques,... a tots els amics, col·laboradors... sense oblidar els enemics, envejosos, malpensats. ...

Us contaré i ho veureu per les fotografies que ja hem començat la feina... hi ha moltes ganes i entusiasme. El primer dia que fou diumenge érem més de 150 els comuners que obrien la sèquia per on passarà el tub de l'aigua. Un altre grup, dirigit per un mestre estan condicionant un terreny on hi fèrem un dipòsit de ciment

Aquí teniu els comuners que ja han començat la feina per a la canalització de la font.

d'on partirà l'aigua. Tot pareix que tindrà un bon final, ja que ha tingut un bon principi.

Creieu-me, fa por veure més de cent homes a la falda d'una muntanya a on no s'hi pot aguantar un moix dret que treballen amb ganes un vora l'altre. Jo me'n vaig anar per l'altre coster i pareixia la guerra de Corea, aquella continua remor de pedres, terra i pols que baixaven a l'abisme, pujava una olor agradable de terra moguda, era com respirar llibertat....

Quant a doblers anam bé. També gastam en el projecte del “goteo tecnificado” a més de les despeses de cada dia en medecines, cures per tanta gent pobra sense cap casta d'assegurança. Ha!... som a Trujillo, on hi he portat una jove de Casques per treure-li sang per salvar una dona que ham operat... No tenim aturall, tothom es tem d'on li mosseguen les seves sabates. De totes maneres, no us podeu imaginar que feliços que estan els nostres germans del camp.

Féu arribar a tothom el meu agraïment”.

Grup solidari de Maria.
Llevant en marxa Vilafranca.

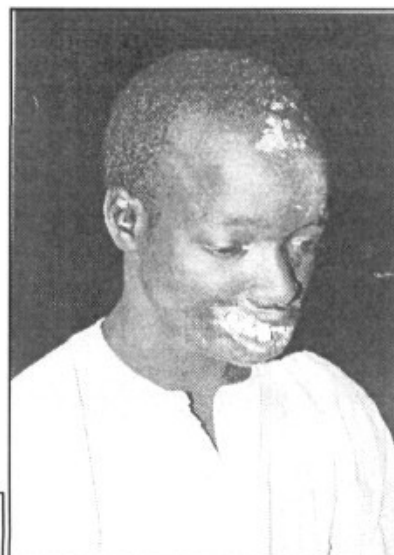
Torrada i ballada popular per ajudar els nins que pateixen NOMA.

El passat dia 23 de març, va tenir lloc a la plaça de dalt una torrada i ballada popular organitzada pel Grup solidari de Maria. Aquest acte fou per recollir fons per ajudar els nins afectats per una greu malaltia que si èno es tracta els provoca la mort molt ràpidament. Aquests nins viuen en ple desert del Sàhara, a Níger, a la zona del Teneré, és gent sense recursos i amb una mala nutrició. La malaltia té una evolució ràpida, és anomenada NOMA, (Noma Cancrum oris). Una malaltia que sols afecta nins entre zero i vuit anys. Els casos de persones majors a aquestes edats existeixen, però són més estranys. Amb una simple injecció de penicil·lina o altres antibiòtics s'atura, i amb un simple tractament amb antibiòtics i higiene es cura. Deixa greus conseqüències a la zona afectada, molts de casos necessiten un tractament quirúrgic “cirurgia reparadora per recompondre el membre afectat”. L'hospital de Son

Dureta mitjançant un conveni amb l'ONG NOMA Balears es compromet a intervenir quinze nins cada any.

La vetllada va tenir una bona participació de gent, tant de Maria com de pobles veïns, es veia gent de Sineu, Costitx, Llubí, Vilafranca, Santa Margalida, etc.

Aquest és Abdú que està ara a Inca

Vàrem torrar botifarrons, llonganissa i beguérem vi, també menjàrem coca feta per dones del nostre poble que volgueren fer aquesta aportació desinteressada (gràcies a totes), i ballàrem; alguna i algun acabaren amb una bona suada. De tot el menjar que vàrem preparar, va quedar poca cosa. La gent estava molt animada, va mostrar molt d'interès, les preguntes que més es feien eren: què podem fer per ajudar? Com podem ajudar? Com ho podem fer per tenir un nin a casa el temps de la seva estada a Mallorca? Hi va haver algunes persones que ho sol·licitaren, i dues que ja estan realitzant els tràmits per poder anar a treballar allà un mes, concretament a Níger.

La quantitat recollida fou de 1.032'22 Euros llevades les despeses, en pessetes són 171.747-. Aquesta quantitat ja ha estat lliurada a l'organització que té cura d'aquests nins.

Volem donar les gràcies a la gent que feu possible aquest acte. Les gràcies a "So de castanyetes" de Maria de la Salut. Les gràcies a "l'Associació cultural escola de

ball de Bunyola". Les gràcies a l'Ajuntament de Maria de Salut. No voldríem oblidar-nos de ningú, si ens oblidem perdonau-nos, gràcies a tothom, i com no al poble de Maria. Gràcies.

Grup solidari de Maria.

Un dia de primavera

Em deia no fa molt una persona, que ésser un bon cristià seglar, avui en dia, no és una tasca fàcil. Es tracta d'una persona de gran vàlua, posseïdora d'una fe profunda, una bona dosi de cultura, de criteris sans, tolerant, demòcrata, amb un peculiar humor, lleugerament matisat de tristesa. En interrogar-lo en

què recolzava tal afirmació, va somriure benèvolament i me contestà així: "bé tal volta tampoc deu ésser una tasca fàcil avui ésser un bon sacerdot o una bona monja. i encara podríem allargar la nostra suposició i caure en la sospita de que ésser President de govern o ministre, o deportista d'èlit o funcionari o mestre o personeta del carrer del més anodí tampoc es tasca fàcil perquè, en altres temps les estructures socials eren molt clares i definides. La gent pareixia el que era; avui la gent (per més que pertanyi a molts diversos estaments socials) reb molta informació i al mateix moment en què es produeixen els fets o successos humans en tot el món avança en democràcia i aquesta s'estén cada vegada a més països, tots estam més assabentats del que passa a tots, segons el nostre enteniment i tractar d'ésser nosaltres mateixos sense obeir a ingerències. Jo escoltava a la persona amiga, al lul·lià i me demanava on anava a parar amb la seva perorata. I va seguir així: "L'Església no s'ha democratitzada, evidentment, encara. Però està clar que dins el seu si existeixen diverses tendències.

Pot, realment el seglar, elegir la tendència que més li quadri la seva natural idiosincràsia?, Pareix ésser que no. Per això el seglar està un poc perplex, no es sent lliure com es sent dins un altre ordre de coses. Capta novetats

que es van obrint pas tímidament, però no és lliure d'abraçar-s'hi d'una manera definitiva i clara. Sí, ésser seglar avui en dia no és una tasca fàcil. El món pateix fortes convulsions, avançam amb molts d'aspectes, molt; però la fam, l'esquerràs, la intolerància, el fanatisme, la malaltia, la ignorància, en l'altra meitat del món no desenvolupat fugen de tota possibilitat d'esperança.

Al pobre seglar li agrada que l'Església, al manco la cristiana, avanci amb un esforç ecumènic patent. Que els criteris dins el sí de la nostra pròpia Església catòlica estassin unificats, malgrat no necessàriament uniformats. Li agradaria veure que es decideix a fer qualcom per a captar l'atenció de la joventut i injectar-li una mica de fe, un poc d'il·lusió per topar-se amb Déu. Li vaig reprotxar, al meu interlocutor, que s'abandonava cap a un evident pessimisme. Reaccionà i va prosseguir.

"No, no. El seglar té instruments bons, malgrat tot, té la Bíblia, els sacraments i té la primavera. Sí, sí, la primavera. Ara breument tendrem l'equinoci de primavera. a continuació res més que al contemplar en el cel (el cel visible, els alilians.). Nostre cel, la lluna amb la seva plenitud, hi ha que esperar el diumenge immediat. I aquest diumenge serà el més brillant i alegre de l'any: Pasqua de resurrecció. Pels que tenim un poc de fe (malgrat sia una fe vacilant i pobretona). Pasqua, un dia de primavera, sense apagament en el calendari cristià. La resurrecció de Jesucrist, Déu fet home, avala suficientment la nostra pròpia resurrecció, després del nostre pas per aquest trist avall de llàgrimes.

Mariers i marieres, que visqueu molts d'anys tots plegats!!!. En nom de la nostra patrona, Maria de la Salut.

El vostre amic que vos estima

Miquel Roselló i Quetglas.

INCA, març del 2002.

LLUMS

La nit era sufocant. Els llençols s'aferraven al cos de la Laura que, malgrat nu, era tot suat. Cansada de voltar dins el llit, es va aixecar per sortir al balcó, cobrint-se amb una lleugera bata de seda. Es va recolzar a la barana i es va posar a observar l'altra banda de l'avinguda. No la va amoïnar gaire que la bata, al recolzar-se, s'obrí, deixant gairebé al descobert el seu cos esvelt i blanc, que sota els llums de neó dels rètols de l'avinguda apareixia envoltat d'una aurèola misteriosa.

Pocs balcons estaven il·luminats, però un d'ells li va cridar força l'atenció: s'encenia i apagava rítmicament.

Apassionada de les novel·les de misteri, va pensar que es podria tractar de "morse", que qualcú volia demanar

ajuda mitjançant el llum. De cop, va pensar que era una idea absurda; però, fixant-si be, es va adonar que els intervals entre els llums eren els del "morse". Ho sabia per un joc de vaixells que jugava amb el seu germà petit i pel que feien servir aquest tipus de llenguatge... qui havia de dir que aquell joc li serviria un dia per salvar la vida a qualcú!

Va entrar precipitadament al pis per agafar llapis i paper. També va agafar un llibre per poder recolzar-hi el paper i escriure millor. Va tornar sortir al balcó i, fixant-se molt atentament en el parpadeig del llum, va començar a escriure: a veure... una T... una I... una A... un espai... una B... una O... una N... una A... TIA BONA!

La sorpresa de la Laura va ser majúscula, va tapar-se instintivament amb la bata i va entrar ràpidament al pis tancant les persianes de cop. De fet, ja no feia tanta calor... o al manco a ella se li havien congelat les idees.

Bàrbara Moyà Sureda

Rodant amb rodes

Lluc MATAS

Val més no mirar-se a cap mirall que veure sols el que ens desagrada de nosaltres. Serà amb la comparació que sorgirà l'efecte: l'era i ja no som o l'era i som més, seran els dos barems d'un llistat ample i divers, tan ample i divers que inclou tota una humanitat sotmesa a un temps que, a més de posar les coses al seu lloc, també devora impecablement la vida. Del descontent a la confiança, a la riulla creient i sòlida. O a la inversa. i l'equilibri?, existeix l'equilibri? A quina escala hi ha l'equilibri?. L'equilibri és més o manco d'un cinquanta a un seixanta per cent o d'un seixanta a un cinquanta tot depenent d'una circumstància o de l'altra. Ah, a més el bipolarisme no val. No, no val el daltabaix. Ha de ser en una linealitat abusiva. Els que hi tenen problemes se'ls ensenyarà a sentir les emocions amb una fredor de neu gelada que un dispositiu màgic converteix en aigua templada, i que un dispositiu ulterior traslladarà les emocions a com a màxim la calor de la llar. Arribar a més és molt perillós: hi ha en Sinxi que mai no s'ho va plantejar i mai no tengué cap problema. La vida li havia atorgat el do d'un caràcter per a viure-la i ell, en Sinxi, no li'n donà mai les gràcies. L'espontaneïtat l'havia convertit, pel grau pur que en disposava, en un do que ja no tenia pors, i que, pel fet de no tenir-ne, na Mutu, deessa de la fertilitat vestida de comare de l'Insalud, decretà que finalment podia casar-se amb na Vida. Es casaren i les noces foren de granadina amb un tros de llimona acompanyats per un recitador de versos de Baudelaire, un Baudelaire emblanquinat per una mescla de calç i sang. I pintar paraules amb el dispositiu, que petjant-lo fon

instantàniament les imatges del record negre i decadent i activa les de foc de llar (les de foc de llar són les màximes en positiu). A pintar amb la mescla de sang i calç tota la poesia fins a confondre'ns amb afeccionats a l'Atlètic de Madrid.

De dos colors he fet la mescla. Ara resta pintar sense que s'acabin mai ni l'un ni l'altre. Sembla guanyar el blanc. El de la sang se sent perdut. Arriben al cap de poc temps a la separació i petició de nul·litat del matrimoni, però al cap d'una estona, sabent-se sols, tornen a festejar i pot més la carn que no el saïm. La mescla a moments ha estat tan perfecta que han sortit milions de com en Sinxi, però d'altres la relació és la que és bipolar, pel simple fet que ambdós volen foc de llar i arriben a tenir el que es mereixen per esforç: la contradicció. La contradicció que els enganya a viure. La contradicció en un palpita el pit i en una arada de sucre que es romp ja a la segona embranzida volent berenar de llom de matances. La farina, la sal i la llevadura per a fer la coca són dins un tassó amb gel, i no els resta més remei que fer mescla amb el bitter Kas i amb la granadina, que els tintos Rioja tenen el color molt negre i semblen anar, descontents, a amagar una explosió d'eufòria.

BAR RESTAURANT

"SES TARRAGONES"

Pa amb oli
i
Carn torrada

Carret. Petra - Sta. Margalida Km. 0'6000 - Tel.: 971 52 53 10

Conèixer la malaltia permet millorar la situació dels afectats.

LA MALALTIA DE HUNTINGTON, LA GRAN DESCONEGUDA

El diagnòstic d'una greu malaltia és sempre un cop molt dur per a qualsevol família, però quan a més es tracta d'una malaltia hereditària i tan poc coneguda com el Huntington, la preocupació i el desconcert són encara més grans. En aquests casos, l'associacionisme sol ser una de les principals vies per intentar minvar tots els problemes socials que s'han d'afrontar. Per això l'any 1998 des de COORDINADORA - Federació Balear de Persones amb Discapacitat es va promoure la constitució de L'ASSOCIACIÓ BALEAR DE HUNTINGTON. Una associació que té com a màxim objectiu agrupar a tots els afectats per tal de reivindicar, davant l'Administració Pública, la millora de l'atenció sanitària i social.

El Huntington és una malaltia neurològica de caràcter degeneratiu i hereditari.

Afecta a homes i dones i, inicialment, els símptomes més habituals solen ser els moviments involuntaris del cos, els marcats canvis de personalitat i els errors de memòria. Posteriorment, el progrés de la malaltia pot provocar, no en tots els casos, una pèrdua pràcticament total de la capacitat mental i del control físic de l'afectat.

Tot i que al 1872 ja es va descriure aquesta malaltia, encara ara no es coneix la curació definitiva. Tot i així hem de dir que sí existeixen medicaments que ajuden a pal·liar els símptomes.

Al 1993 es va trobar el gen causant del Huntington i això va suposar un gran avenç ja que els fills d'afectats poden fer-se la prova per saber si són o no portadors. Cal tenir en compte que els fills tenen un 50% de possibilitats d'heretar la malaltia i, per tant, de desenvolupar-la i transmetre-la també als seus fills. Actualment aquesta prova es realitza al Departament de Genètica de Son Dureta i normalment es recomana realitzar-la en l'edat adulta i, sobretot, abans de formar una família i tenir fills.

Incidència:

A Balears es comptabilitzen en aquests moments entorn de 80 casos de Huntington, xifra que, encara que no sembli molt important, comparada amb altres comunitats autònomes, representa un alt percentatge d'incidència. També cal tenir en compte que, encara ara, moltes famílies ho amaguen i que la falta d'informació dels professionals dificulta el diagnòstic.

Necessitats Socials

Per las característiques d'aquesta malaltia, un dels objectius primordials de l'Associació Balear de Huntington és facilitar informació a tota la Societat i, fins i tot, a professionals de Sanitat. Però tampoc es pot oblidar la vessant reivindicativa.

Quan la malaltia es troba molt avançada els afectats necessiten ser atesos durant les 24 hores del dia. Actualment no existeix a Balears cap residència ni centre de dia per aquests ciutadans i l'atenció domiciliària resulta totalment insuficient. Cal tenir en compte que la malaltia es pot iniciar a una edat ja avançada però també es coneixen casos de nins i joves.

Així els objectius fonamentals de l'Associació són:

1.- Evitar els greus problemes que produeix els desconeixement general que existeix entorn de la malaltia: famílies que ho amaguen, situacions de rebuig i d'aïllament social.

2.- Exigir que, malgrat no existeixi una cura definitiva, els malalts rebin un tractament sanitari que els faciliti la major qualitat de vida possible, evitant-los qualsevol patiment.

3.- Exigir que els afectats puguin accedir a programes de rehabilitació especialitzats, a logopèdia i a teràpies ocupacionals.

4.- Exigir una major atenció assistencial (residències, centres de dia i ajuda domiciliària) en els casos en què la malaltia es troba molt avançada.

5.- Fomentar les donacions de cervell per permetre l'avanç de la investigació que descobreixi la curació del Huntington i d'altres malalties neurològiques com el Parkinson o l'Alzheimer.

L'Associació Balear de Huntington està integrada a COORDINADORA-Federació Balear de Persones amb Discapacitat i tots els interessats poden contactar-hi a través del telèfon 971-462591 o del correu electrònic coordina@bitel.es

Piscines d'es Plà
PARERA DE LA SALUT

Gabriel Mas
GERENT

C/. Major, 113 - 07519 MARIA DE LA SALUT (Mallorca)
Tel./Fax 971 52 50 35 - Mòbils 679 09 15 09 - 615 66 09 32

BULLIT DE NOTÍCIES

MATRÍCULES ESCOLARS CURS 2002-2003

Durant aquest mes d'abril començarà el termini per a sol·licitar plaça als centres públics d'Educació Infantil, Primària, Secundària i Batxillerat per al proper curs. Ho han de fer els pares dels alumnes que no tinguin plaça durant el present curs o aquells que vulguin canviar de centre. Les sol·licitud s'han de presentar de dia 22 d'abril a dia 3 de maig a la secretaria del centre on es vulguin cursar els estudis, adjuntant fotocòpia del llibre de família o DNI de l'alumne, acreditació del domicili familiar o del lloc de treball dels pares i documentació de qualsevol altra situació familiar que li pugui afavorir la baremació (renda familiar, família nombrosa, minusvàlida, etc). La llista provisional d'admesos es publicarà dia 13 de maig al centre on heu presentat la sol·licitud.

ROBATORI A LA BOTIGA DE CAN PERE DE ROQUETA

El passat dimarts dia 12 de març i durant la pausa per dinar, un lladre va rompre el vidre de la finestra de la botiga de Can Pere de Roqueta i s'endugué la caixa dels diners que allà hi tenien. Els veïnats, poc abans, havien vist un cotxe que baixava en direcció prohibida pel carrer de Sa Quintana i na Maria Margalida sentí renou dins la botiga i telefonà a l'Ajuntament. Però quan arribaren, el lladre ja havia partit obrint per dedins la porta d'entrada.

ESCOLES VIATGERES A ALMERIA

Durant aquest mes d'abril 15 alumnes i un mestre del C.P. Antoni Monjo participaran en les Escoles Viatgeres, activitat que promou el Ministeri d'Educació i Cultura en col·laboració amb les comunitats autònomes. Aquesta consisteix en un viatge d'una setmana a Almeria, visitant també Granada, juntament amb els col·legis públics "Sant Vicente" de Huesca i l'"Alejandro Casona" de Zamora. Allà els tres grups, amb els seus mestres, van fer diferents rutes per les províncies citades. Aquesta serà la cinquena vegada que l'escola de Maria participa en les Escoles Viatgeres, de les quals molts alumnes de Maria en guarden molts bons records: l'any 1985 a Madrid, l'any 1991 a Saragossa, l'any 1994 a Càceres i l'any 1999 a León.

MARIA FERRIOL EXPOSA A CA SES MONGES

Durant aquestes festes, aquesta jove artista mariera ha exposat una sèrie de gravats amb el títol de Ciutats a la Capella de Ca Ses Monges. Ens manifestà la seva alegria i la seva sorpresa de l'èxit que ha tingut al poble aquesta primera exposició, ja que ha venut la majoria de les seves pintures. Ens contà també que, gràcies a una beca, ha

estudiat art un any a la Universitat de Milà i això li ha permès conèixer quasi tota Itàlia, un paradís de l'art. Actualment fa el doctorat a València, on ha estudiat la carrera de Belles Arts. Una nova artista que s'afegeix a la nòmina d'altres joves mariers que ja comencen a destacar dins d'aquest món difícil de les arts plàstiques

HA ARRIBAT LA PRIMAVERA A MARIA

Sí, igual que al Corte Inglés. Però aquí és més bella i també més barata. No és necessari posseir tarja de client per gaudir-la. L'esclat de color es fa patent, el verd ho domina tot i, a poc a poc, les taques de color vermell, groc, morat, ... de les flors van creixent per voreres de camins i camps no conreats. També ens ha duit el canvi d'hora, el dia de Pasqua, i una tempesta amb aigua, vent i fred que féu que se suspenguessin les processons del Divendres Sant, així com la pujada a Lluc del Club Ciclista.

HA SORTIT UN NOU BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ MUNICIPAL

Juntament amb el programa d'actes de Setmana Santa, es va repartir per tot el poble un nou número del BIM, el Butlletí d'Informació Municipal, que dona compte de les realitzacions i projectes que surten de la Casa de la Vila. La seva periodicitat, dos números anuals, permet que tots els mariers i marieres tinguin informació puntual de les coses que duu a terme l'Ajuntament i dels projectes que prepara. En aquest número hi apareix una extensa

BULLIT DE NOTÍCIES

informació sobre el Projecte de Rehabilitació de l'Edifici de Ca ses Monges, amb una còpia dels plànols de la planta baixa i de les dues plantes superiors. A la darrera, es prepara un multiespai, que podrà donar cabuda a més de cent persones i que permetrà que s'hi puguin fer actes o espectacles diversos. A més es pensa connectar Ca ses Monges amb la Casa de Cultura i cedir alguns dels seus espais a associacions de Maria necessitades d'espai. També hi apareix una ressenya de la perforació del Pou de Montblanc, de la reforma de la voravia de la Plaça del Mercat, una referència al pavelló cobert del poliesportiu, etc.

XERRADA DE LLORENÇ PAYERAS A CAN GASPAR

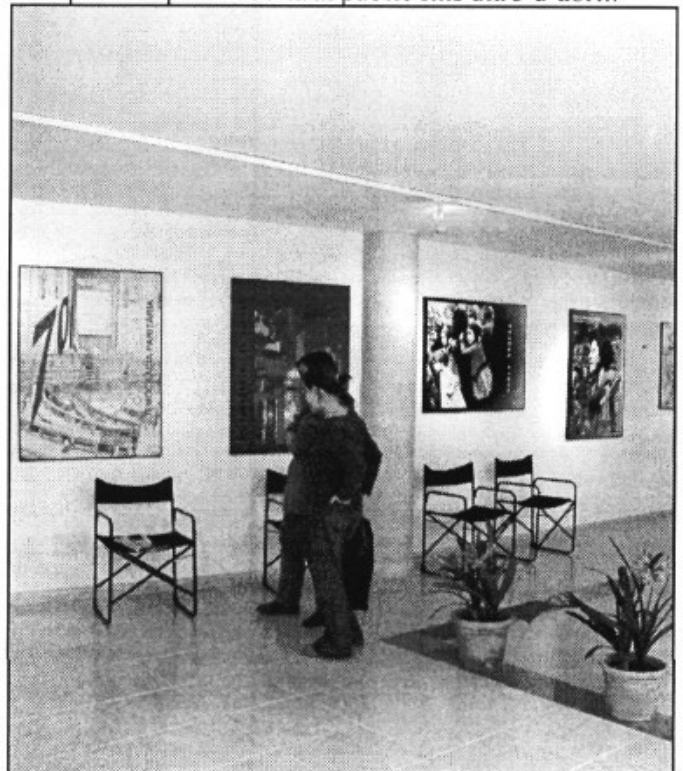
El passat dimarts, Dissabte Sant, l'enginyer agrícola Llorenç Payeras, va fer una xerrada acompanyada d'una projecció sobre animals autòctons de les Illes Balears. Després d'una exposició teòrica sobre el que són i signifiquen els animals autòctons per a la cultura d'un país i sobre les feines relacionades amb ells, que ajuden a desenvolupar i mantenir aquesta cultura, arribà a la conclusió que aquests animals s'han de conservar utilitzant diferents vies, tant les naturals com utilitzant la tecnologia actual. Per la pantalla hi passaren tant animals grossos com cavalls, vaques, ases, porcs, fins els més petits com cans, gallines, indiots, coloms, etc.

ELS CICLISTES NO ANAREN A LLUC, DIVENDRES SANT, PERÒ SÍ QUE NO FALLAREN AL DINAR

I és que tal i com deim en un altre lloc d'aquest bullit, el mal temps va impedir que els membres del Club Ciclista de Maria fessin la seva tradicional Pujada a Lluc, el passat Divendres Sant. Però això no impedí que a l'hora de dinar sí que compareguessin tots i qualcun més, ja que no havien estat tants mai a l'hora de posar els peus davall taula. Segons vàrem saber, en comparegueren vint-i-set. L'aigua que queia a fora no els va molestar gens ni mica a l'hora d'investir la paella que els presentaren. Ara, això sí, tres dies més tard, dilluns de Pasqua, sí que hi anaren a Lluc. I foren prop de vint els que partiren. I hi arribaren tots i després de fer una visita a la Mare de Déu anaren a comprar les tradicionals mides, per demostrar que havien arribat.

EXPOSICIÓ "PRESENCIA DE DONA"

Organitzada pel PSOE s'inaugurà el passat dia 27 de març al local de la Tercera Edat una exposició sobre la lluita de la dona per aconseguir la igualtat de drets amb l'home a tots els nivells. Aquesta du per títol "Presencia de dona. Del dret al vot a la democràcia paritària". Amb diferents penells es fa un recorregut per personatges femenins que han destacat en aquesta lluita des de la Segona República, ajudat per un muntatge audiovisual. L'exposició quedà oberta al públic fins dia 3 d'abril.

DEMOGRAFIA

ENS HAN DEIXAT:

Jordi Esteva Mascaró ens deixà el passat dia 13 de març, a l'edat de 71 anys. Vivia a Son Cloquis.

Antònia Carbonell Mayol morí el passat dia 23 de març, a l'edat de 76 anys. Vivia al carrer Llevant, 1.

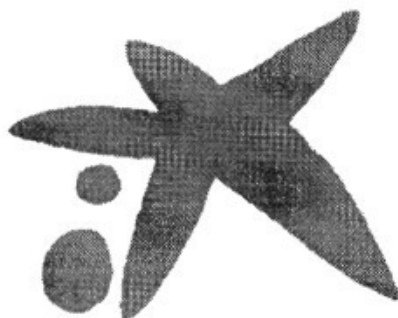
Jaume Bergas Morey morí el passat dia 28 de març, a l'edat de 75 anys. Vivia a Palma.

Isabel Castelló Bunyola que morí dia 28 de març a l'edat de 91 anys. Vivia a Sa Raval, número 17

Bernat Cifre Carbonell morí el mes de febrer. Ara els seus familiars ens han fet arribar la seva fotografia

Que descansin en pau.

"la Caixa"

OFICINA DE MARIA DE LA SALUT

TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT	971525002 (FAX)	971525194
BIBLIOTECA		971525688
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)		971525594
APOTECARIA		971525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax)		971525083
ESCOLA DE BAIX		971525252
LOCAL TERCERA EDAT		971525564
PARRÒQUIA		971525033
GESAINCA: AVARIES		971880077
BOMBERS		085
HOSPITAL MANACOR Informació		971847000
Urgències		971847060
Cita Prèvia		971847100
AMBULATORI D'INCA		971502850
URGÈNCIES A TOTA L'ILLA		061
SON DURETA (Centraleta)		971175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca)		971502850
AMBULÀNCIES		971200362
RECAPTACIÓ TRIBUTS CAIB (Inca)		971505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA (Inca)		971505150

HORARIS:

AJUNTAMENT:

de 8'30 a 15 hores.

APOTECARIA:

Mati: 9 a 13 hores.

Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.

UNITAT SANITÀRIA:

de 9 a 15 hores.

BIBLIOTECA:

Dilluns i dimecres: de 16 a 18 hores.

Dimarts, dijous i divendres: de 16 a 19 hores.

LÍNIA MARIA-PALMA:

Sortides Maria: 8 i 15 hores. (15 h. Dissabtes no, Festius sí)

Sortides Palma: 13 (dissabtes, 14 h) i 19 hores. (Festius, 19, 15 hores)

LÍNIA INCA-MANACOR:

Cap a Manacor: 12'30 i 19'55 hores.

Cap a Inca: 9'40 i 18'50 hores

LÍNIA MARIA-HOSPITAL-MANACOR:

(De dilluns a divendres)

Sortides Maria: 7'55, 10'30 i 14'45 hores

Sortides Manacor: 11'05, 13'35 i 18 hores

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU:

Carrer Ponent, número 3.

- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al855043

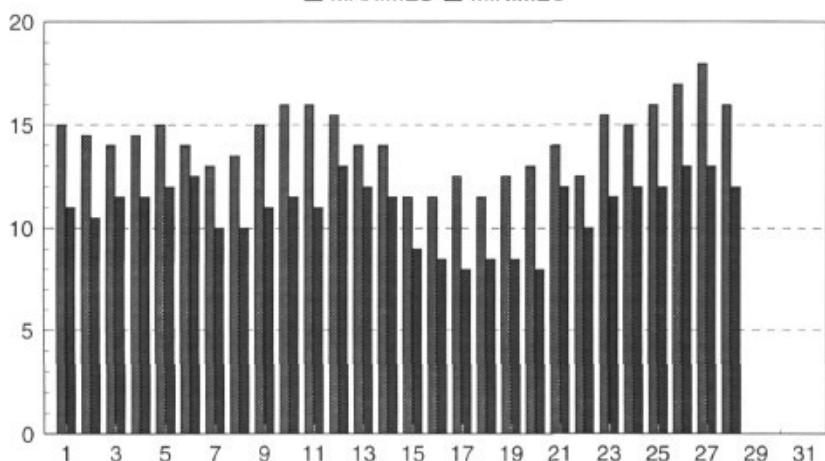
- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al520292

- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al236624

El temps

MES DE FEBRER

■ MAXIMES ■ MINIMES

PLUVIOMETRIA
Dia 15 4l.

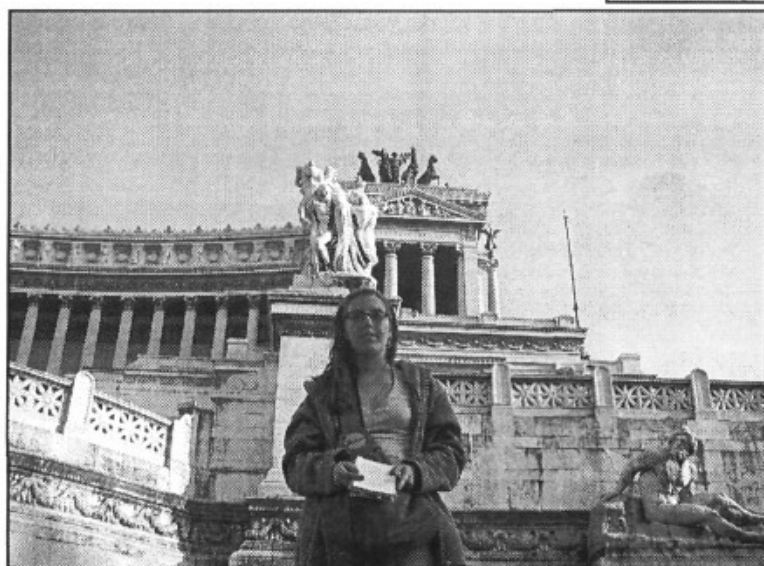
TOTAL: 4 LITRES

Temperatura Màxima
18° C (Dia 27)
Temperatura Mínima
8° C (Dies 17 i 20)
Temperatura Mitjana
12,6° C
Mitjana Màximes
14,3° C
Mitjana Mínimes
10,9° C

De Viatge, amb *Viatges Martel*

Viatges Martel sortejarà un viatge per a dues persones, entre totes les fotografies recents de viatges publicades a Fent Carrerany al llarg del 2002.

2.- En Carles i na Martina Foz visitaren el parc Catalunya en Miniatura el passat mes de desembre

3.- Na Mireia Rosa Ferriol Queralt davant el monument dedicat a Victor Emmannuelle, a Roma, aquest mes passat.

VIVIM PLEGATS: UN PROGRAMA EDUCATIU QUE ENSENYA LA PAU. LA TOLERÀNCIA I EL CONEIXEMENT DELS ALTRES

Enguany. La nostra escola s=ha apuntat al programa VIVIM PLEGATS, programa convocat per la Conselleria d=Educació i Cultura, Direcció General d=Innovació, i que actualment duen a terme una trentena d=escoles de Mallorca. Aquest té com a objectiu aconseguir relacionar i fer-se conèixer, els alumnes Adiferents@ en tots els aspectes, els que procedeixen d=altres regions, països, llengües, cultures, races, etc. Sempre s=ha dit que el que no es coneix no es pot estimar i també que el desconegut fa una mica de por, ens provoca neguit, desconfiança.

Mallorca s=ha convertit en un lloc de trobada de multitud de cultures, provinents dels quatre cantons del planeta. El benestar i la bona marxa de l=economia és un atractiu per a molta gent que ve a la nostra terra amb l=objectiu de guanyar-se les sopes i poder ajudar les seves famílies. Vénen de zones amb escassetat de medis: el nord d=Àfrica i Sudamèrica principalment. Ens cal recordar que, no fa molts d=anys, fou Mallorca la que patí fam i molts de mallorquins emigraren, també per guanyar-se el pa, a diversos països sudamericans, Cuba, Argentina, Uruguai, Brasil, quan allà l=economia era més florida que ara i també

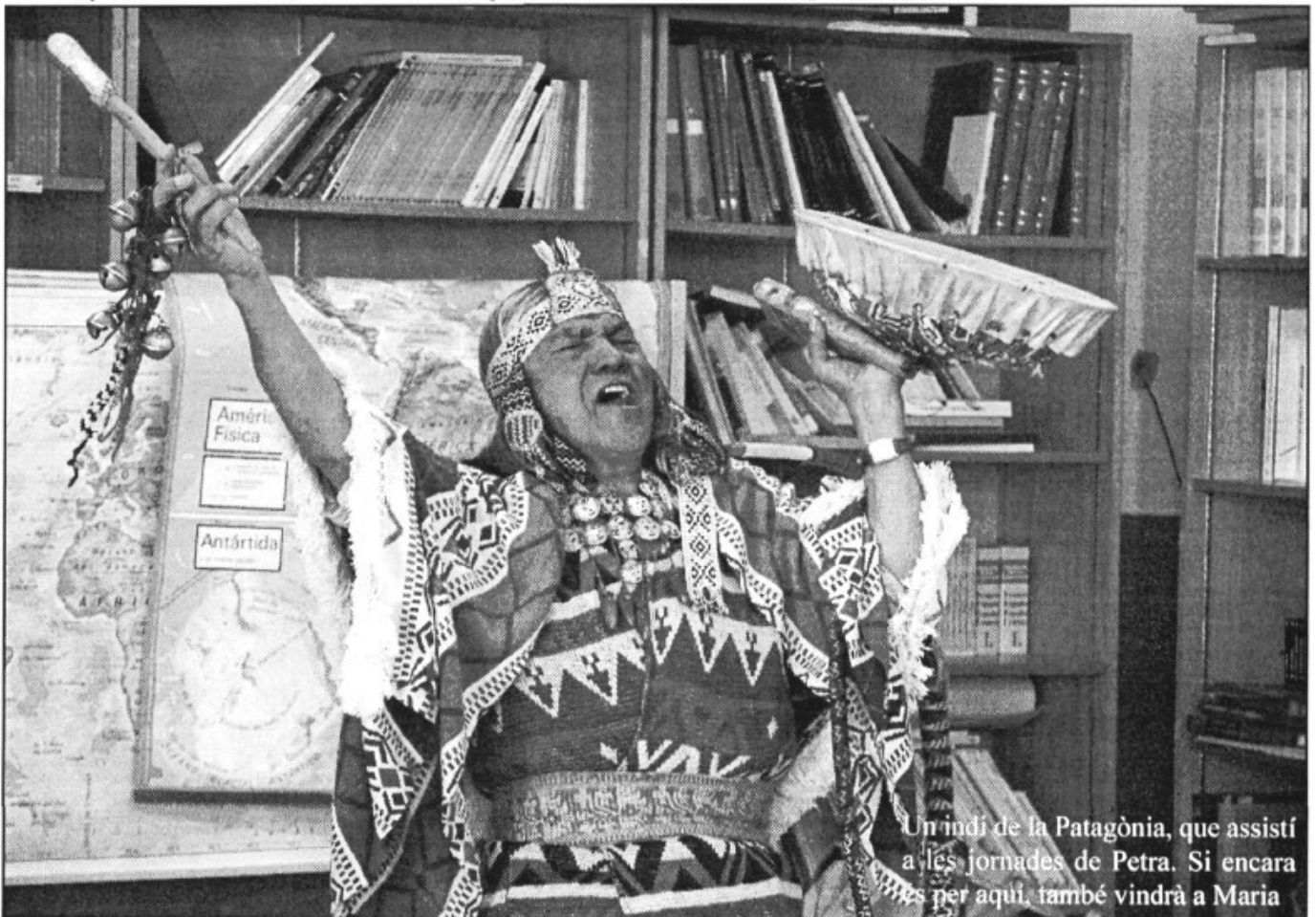
a Europa: França, Alemanya o Suïssa. Els més vells recordau una Mallorca ben diferent a l=actual, amb moltes dificultats per viure-hi.

Està clar que a tota aquesta gent que ve, perquè aquí se=ls dóna feina (la feina que nosaltres no volem o no podem fer), no els podem rebutjar, de la mateixa manera que tampoc voldríem que ens rebutjassin a nosaltres si ens trobàssim en la mateixa situació. Hem de trobar camins de diàleg per arribar a llocs comuns de trobada. Hem d=aconseguir la seva integració en la nostra cultura. Però també els hem de conèixer per saber més bé com dialogar.

La nostra escola treballa amb aquests objectius des de principi de curs: pau, diàleg, tolerància i coneixement entre les diferents cultures, utilitzant la nostra llengua. Els alumnes ho treballen dins les classes amb diverses lectures, unitats didàctiques, imatges, celebracions, (Dia de la No-Violència i la Pau).

Durant el mes de maig, durant tres dies, es faran unes jornades interculturals a la nostra escola en les quals diversos monitors de diferents països, ensenyaran als nostres alumnes les seves característiques, cançons, danses tradicionals, que acabarà en un concert en el qual tots en seran protagonistes.

Magí Ferriol

Un indi de la Patagònia, que assistí a les jornades de Petra. Si encara es per aquí, també vindrà a Maria

CONSEQUEIX ELS MILLORS LOGOS I TONS PER AL TEU MÒBIL

Escriu un missatge, per exemple:
fectono mision
 o per enviar-lo a un altre mòbil:
fectono mision 638123456

envia el missatge al
7200

en pocs segons
 rebràs el logo o to
 seleccionat al teu mòbil

NOMÉS
0,9€
 +iva

molts més logos i tons a: www.smsarena.com/fec

TONS: 3210, 3310, 3330, 5510, 6110, 6130, 6150, 6210, 6250, 6310, 7110, 8210, 8310, 8510, 8650, 9110, 9210. **Vàlid per a telèfons Nokia i compatibles** LOGOS: 3210, 3310, 3330, 402, 5110, 5130, 5146, 5510, 6110, 6130, 6150, 6210, 6250, 6310, 7110, 8210, 8310, 8810, 8850, 9110, 9210.

GUANYA FANTÀSTICS PREMIS DIRECTES

via un SMS al 7200 amb la paraula **FECPREMIO** i rebràs el teu número de participació per guanyar PREMIS DIRECTES:

- 1 GAME BOY ADVANCE** al ets el participant 10.000
- 1 PlayStation2** al ets el participant 25.000
- 1 NOKIA 5510** al ets el participant 50.000

més... **1000€** al ets el participant que més missatges ha enviat

ORTEGEM 1.000€ ENTRE TOTS ELS NÚMEROS DE PARTICIPACIÓ ACABATS EN 3 !!!

Quants + missatges envïes + possibilitats tindràs de guanyar
 Preu del missatge: 0,9€ + IVA

Vàlid per a totes les marques i models de mòbils

ESPECIAL LA MÚSICA D'EUROVISIÓ

Europe's Living a Celebration - Rosa
 envia el missatge **fectono euro** al 7200

Corazón Latino - David Bisbal
 envia el missatge **fectono corala** al 7200

"Operación Triunfa" amb el mòbil

Mi música es tu voz -Op. Triunfo	fectono mmetv2
Fame -Op. Triunfo	fectono fameopt
Vivo por ella -D.Bustamante, Gisela	fectono itraime
Fallen -Chenoa, Nuria	fectono fallop
Lady Marmalade -Chenoa,Verónica	fectono lamarma

TOP TONS

Y cuanto más acelero -Javi Cantero	fectono acelero
Concierto de Aranjuez	fectono aranjuez
La lista de la compra -C. Mecánica	fectono liscom
On the Move	fectono onthe
Suerte	fectono suertesh
Mission Imposible -iCompleta!	fectono misimp
Bar Coyote	fectono barcoyo
Himno FC Barcelona	fectono barcelona
El exorcista	fectono exorcista
The Simpson	fectono simpson

CINE

Los picapiedra	fectono lospica
Pulp fiction	fectono pulp
Expediente X	fectono expx
El piano	fectono elpiano
Titanic	fectono titanic

BARTHEZZ

Dance at home	fectono danhome
Dark Pharao	fectono darkpha
Infected	fectono infected
Lap 4 more	fectono lapmore
Power Brena	fectono powbre

ROCK

We will rock you	fectono wewill
Wonderwall	fectono wonderwall
Satisfaction	fectono satisf
Smells like teen spirit	fectono smells
King of the road	fectono kingroad

DISCO - DANCE

Daddy DJ	fectono daddydj
Around the world	fectono aroundworl
Believe	fectono belcher
Lady	fectono lady
I fell so good	fectono sogood

LATINO

La raja de tu falda	fectono rajafalda
Prohibida	fectono prohibida
Dile que la quiero	fectono dileque

HORÒSCOP

oroscopo - fechoro aries
 Amor - fecamor tauro
 Salud - fecsalu piscis
 Dinero - fecdine virgo

Servei vàlid per a totes les marques de mòbils

Els millors ACUDITS al teu mòbil

Escull la categoria que vulguis:

ADULTOS	ANIMALES	REGIONALES
CLÁSICOS	FEMINISTAS	Exemple: feclaja feministas
MACHISTAS	PROFESIONES	

Servei vàlid per a totes les marques de mòbils

KOLDO ROYO els secrets del mestre cuiner

Envia el missatge **feccocina** al 7200

Escriu la paraula cocina seguida d'alguna de les següents:
sopa, potaje, crema, ensalada, pasta, arroz, huevo, verdura, legumbre, fruta, carne, pescado, marisco, salsa, postre, varios

Servei vàlid per a totes les marques de mòbils

A MIDA

El teu nom o la paraula que vulguis

Fernando	Carmen
fectonm Fernando	fectneg Carmen
1♥Dani	♥Elena
fector Dani	fectnin Elena
Carlos	fectk Carlos

ESPECIAL MANGA

fectlogo bolafu	fectlogo pokemon	fectlogo pikachu
fectlogo mangal	fectlogo txtid	fectlogo mangak
fectlogo drafue	fectlogo txtc	fectlogo manga
fectlogo txte	fectlogo mangab	fectlogo mangac
fectlogo txta	fectlogo mangae	fectlogo mangad
fectlogo mangah	fectlogo mangal	fectlogo mangag

ESPECIAL SOUTHSPARK

fectlogo southb	fectlogo southf	fectlogo southp
fectlogo southq	fectlogo southi	fectlogo southr
fectlogo souths	fectlogo southpa	fectlogo southn
fectlogo southg	fectlogo southj	fectlogo southh

Diga-li al mòbil!
 fecsun paraula seunumero
 exemple: fecsun JoPutà 638123456

ESPECIAL SHINCHAN

EL TO DEL PROGRAMA!
 fectono shinchan

Personalitza el teu logo ShinChan!

fectlogo shinchan5	fectlogo sctromp
fectlogo shinchan1	fectlogo sctrompa
fectlogo shinchan4	fectlogo shinchan7
fectlogo sceuro	fectlogo shinchan2

TOP LOGOS

fectlogo popeye	fectlogo pinkpan	fectlogo pinka	fectlogo mecmecc	fectlogo gooly	fectlogo dilbert	fectlogo correca	fectlogo silvestre	fectlogo buggs
fectlogo arabe	fectlogo scarymov	fectlogo theslmp	fectlogo mapamundi	fectlogo demonio2	fectlogo caracoles	fectlogo marciano	fectlogo tanque	fectlogo futurama
fectlogo superne	fectlogo silves	fectlogo pizza	fectlogo legal1	fectlogo universo3	fectlogo corriendo	fectlogo fulmenthy	fectlogo osoamoroso	fectlogo murbac
fectlogo supernenas	fectlogo teletub	fectlogo lluvia	fectlogo oso2	fectlogo gatofeliz	fectlogo scream	fectlogo labios	fectlogo calcular	fectlogo demonio
fectlogo nofeara	fectlogo nofearo	fectlogo abejorro	fectlogo codbarres2	fectlogo coch4	fectlogo screaml	fectlogo brujiuraja	fectlogo harryp	fectlogo teclapi
fectlogo nofearc	fectlogo nofearb	fectlogo olfateando	fectlogo esqueleto	fectlogo ninoflor	fectlogo ratones2	fectlogo colilla	fectlogo fuego	fectlogo fantasmas
fectlogo brujiuraja	fectlogo sadpuppy	fectlogo barsa	fectlogo dracula	fectlogo gatitosneg	fectlogo chip	fectlogo lagartijas	fectlogo 2raton	fectlogo amino

LA TERRA I ELS SEUS FRUITS

-Apunts de la Vida Pagesa-

Art de Conró

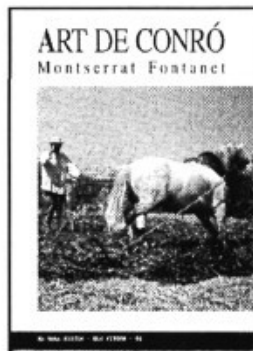
Compost per Monserrat Fontanet del lloc de Llorito, òlim conductor de Son Joan Arnau i de la Porrassa; majoral de Massanella, de Lloseta i de Son Joan, segons l'estil de Mallorca. 1747.

Fa un grapat d'anys va caure a les meves mans un quadernet, *Art de Conró*, editat per l'ajuntament de Lloret, que s'havia distribuït entre els veïnats del poble, i del qual era impossible adquirir-ne un exemplar. La persona que me'l va mostrar, amablement me'n va fer fotocòpies i les me regalà. Tot i l'inconvenient per llegir-lo, està escrit en català antic,

m'ha servit per fer-me una idea de la Mallorca pagesa al S. XVIII i m'ha tret de dubtes més d'una vegada sobre qualque feina del camp.

Ara n'ha sortit al carrer una nova edició, un llibre ben editat, (*El Gall editor, col·lecció Els Fiders, núm. 2*) amb un estudi preliminar d'un altre lloretà Andreu Ramis Puig-Gros i a més el text s'ha adaptat a la normativa ortogràfica i de puntuació actual i s'han separat els diversos temes a mode de capítols que en faciliten la lectura i la fan molt més amena.

Art de Conró, és un manual d'agricultura fet a Mallorca al segle XVIII, per un mallorquí del Pla, on tracta del món pagès d'aquell temps, fa un bon repàs al calendari agrícola, de les varietats, mode i temps de la sembra, cultivar i recollir. També ens podem fer una idea de l'estructura agrària a Mallorca al S. XVIII i de les relacions entre els senyor i els pagesos. La majoria de terres de Mallorca eren propietats dels grans senyors o d'alguna congregació religiosa. Per exemple Son Joan Arnau era propietat de les dominiques de Santa Catalina de Sena.

Vull fer esment en la importància que aquest tractat sia escrit a Mallorca i per un mallorquí gran coneixedor del món agrícola, perquè com ell mateix explica "...diversos autors han escrit d'aquesta matèria, però aquests, encara que grans homes en facultat, no es poden seguir en meitat ni àdhuc en la tercera part, perquè són de centenars llegües lluny de Mallorca, on

governen altres planetes i és altra qualitat de terres, o mes fredes o més calentes..."

El primer capítol del tractat és sobre el missatge, i particularment me cridà molt l'atenció el punt on explica com s'han de llogar els missatges, raona el perquè val més llogar-los cars, que surten més a compte que els barats i mai llogar-los de prop de la possessió "*Més és menester que siguin d'una llegua lluny i si, de més lluny millor, perquè si són de lluny sempre els teniu prop i si són de prop sempre els tendreu lluny. Si són de lluny van solament cada quinze dies a casa seva i, a vegades estan un mes, i diumenges i festius els teniu prop de casa i, a una possessió, mai no manca què fer,...Si els missatges són de prop sempre estan pel camí, no els basta anar a casa seva cada diumenge i festa; vaguen tots els dies festius i, tanmateix, se'n duen el pa que els donen...i vegen quina conveniència és que se'n vagin a casa seva, que se'n duguen el pa i que no facin res pel servei de la casa..."*

Tot seguit va fent un repàs a les feines que han de fer aquests missatges, que ja hem llogat seguint les seves recomanacions. Primer els donen parell i els ensenya a eixarmar, a treure fems i a sembrar. A l'apartat de la sembra ens hi aturarem un poquet, ja que ens diu quines dates són bones per a sembrar "*El temps per sembrar el lli és per les Verges si el lloc és cuitor, i les faves també, o abans. Però si el lloc no és cuitor, tant el lli com les faves no volen tan primerenc... les faves en tenir un forc d'alçada entrecavau-les i si no són espesses, matgencau-les com comencen a escurar cremallons..."* El vocabulari també és prou interessant, hi ha moltes paraules de la terminologia pagesa de l'època, avui en desús, i al final del llibre hi ha un petit diccionari per aclarir alguna d'aquestes paraules.

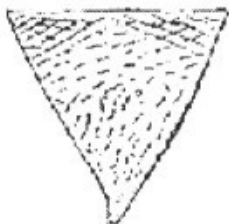
A l'apartat de la sembra també explica com s'ha de fer amb els cereals, com i quan s'han d'entrecavar i segar i guardar el gra. Una vegada haver segat, les feines de foravila seguien, s'havia de guaretar, exsecallar, en el tema dels exsecalladors recomana "...*triar-los dels més bons i tot anirà bé i agradarà a son amo. Més atenent a l'exsecallar, com s'entrecaven moltes opinions i la causa d'aquestes ve i s'origina que cadascú vol la usança de la seva vila, i ben vist i mirat, tothom té el seu motiu i experiència, per això no es pot posar fort ni llei per exsecallar perquè cada lloc i paratge demana el seu mode.*"

També dedica un apartat a collir garroves, olives i fer oli, car ell fou majoral de Massanella, possessió de muntanya. Aquí també ens explica com s'han de llogar les collidores d'oliva. Per la importància que pot tenir per a una

generació de marieres en transcriurem un fragment "...com més prest anireu a la vila a llogar-les, més les triareu del floret i jovent i més collireu en 30 bones que en 40 mescladisses. Donau-los el que els prometereu, que és de justícia, estiran contentes i estireu bé. Donau-los bon alberg i, als vespres, privau los pastors o tafoners o missatges que no comuniquin amb elles, solament se'ls pot permetre el que és lícit i honest i, segons, privar-los de tot, que jo he vist en varies possessions, i en particular a Son Sales de Marratxí, posar sentinella pública al portal.

I per cert que l'amo o senyor de la possessió hi té poc net permetre aquestes vetllades, trui i renou, perquè el que en treu és que l'endemà tant elles com ells van entxonxats, vessa, que els fa subec, i, per consegüent, en fan poc i de mala gana. Ells i elles a voltes en treuen que han d'anar a fer xep a xep a la caseta de fusta o dins la sagristia veure's amb el senyor vicari i, a voltes, elles callen i com són a la sua vila, tothom nota que estan hidròpiques i han de fer l'esclafit i després pare, mare, ella i altres apel·len com a gent febrosa, qui delira de cap, a flastomar la possessió a on han collit, qui les llogà i son amo de la possessió."

Dels altres apartats del llibre, bestiar, arbres fruiters, sembrar figueres, planter d'ametllers, etc. també ens hi podríem estendre i explicar anècdotes i maneres, però per acabar vull fer esment al tema de l'empeltar, on ens diu, a més de complementar la informació

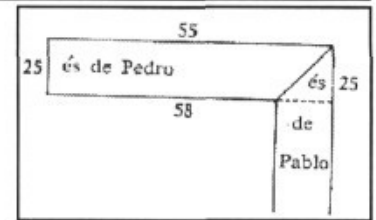

amb dos dibuixos de com fer un escudet per empeltar i que reproduïm en aquestes línies: "Ara, si Déu és servit, empeltarem i, per això, és necessari que siguin 6. Si tots fan el que han de fer, el empelts aferraran. Un que talli, un que vagi a buscar mudes, un que empelti, un que embraga, un que aporti fang i un que el faci."

I en el cas de l'hortalissa, només transcriuré els tres consells que ens dona en Fontanet:

*Si a mi per consells véns,
per hortalissa acertada,
duu sa terra ben conrada,
no hi plangues aigua ni fems.*

I per acabar el llibre, el darrer apartat el dedica a canar finques, amb el sistema de mesures propi de Mallorca i ho complementa amb 4 dibuixos explicatius per canar finques irregulars.

Aquest llibre és del tot recomanable, més que per aprendre a fer alguna feina del camp, per comprovar com era la vida a la pagesia fa uns 300 anys i com vivien els nostres avantpassats. A més amb la nova edició adaptada a les normes del català actual fan que la lectura sia amena i divertida, ja que l'autor també aprofita per donar algun consell moral de la seva època.

FEINES I COSTUMS DEL MES D'ABRIL

Aigua d'abril, cada gota val per mil, aquesta dita ja ens certifica de la importància de les pluges dins aquest mes, diuen que assegura l'anyada i és molt bona pels sementers de cereals i pels fruiters. A més aquests anys de sequera, tota pluja és bona.

És bon temps per fer una passada a les vinyes per esborronar i també s'han d'ensofrar. Ja podeu començar a fer empelts d'escudet a la vinya, els empelts de vinya tenen la particularitat que a l'escudet no li llevam la llenya com als altres arbres.

Ara ve la plena de l'horta i hem de preparar per poder fer trempons i altres plats d'estiu. Una de les virtuts d'aquest món és la interrelació entre sembrar-collir-menjar, però d'això ja en parlarem un altre dia. Aquest mes s'han de sembrar melons, síndries, porros, enciam d'estiu, pebrers, tomàtiguers, albergínies. Les patates sembrades dins el març fan la seva via i només han de menester regar. És temps de menjar grells, faves tendres i carxofes negres i ja s'acaben els espàrrecs.

Si heu de canviar la varietat d'alguna olivera, nisprer, ginjoler, nesplera o magraner podeu començar a fer els empelts, i ja comença a ser bon temps per podar els tarongers i llimoneres.

Hi ha bones pastures per les ovelles i diuen que la llet és la millor de l'any, molt bona per fer brossat i formatge. Seguint amb els animals, els endiots d'abril són els millors per matar per a Nadal i si voleu fer matances, és ben hora de tancar per engreixar el matancer.

I recordau que dia 25 és Sant Marc, si no voleu ser tocats heu de fer una bona caragolada, que vos aprofiti.

Miquel Morey Mas

TONI FRESNEDA, un pintor vinculat a Maria

El pintor novell Toni Fresneda, molt conegut al nostre poble, fa tres anys que es dedica a la pintura. La seva pintura podria estar emmarcada dins un estil realista, on es pot apreciar la senzillesa d'una pinzellada oberta que representa objectes i natures mortes amb un gran desig de plasmar la realitat i realçar l'expressió del conjunt de l'obra. Fresneda utilitza la tècnica mixta -pinzell i espàtula- que transmet a l'espectador una sensació de pau i moviment que fa que s'identifiqui amb l'obra.

Aquest pintor novell exposà la magnificència i la senzillesa de la seva obra els dies 22, 23 i 24 de març a Santa Margalida.

La fira de Santa Margalida va ser l'excusa perfecta per a la presentació de l'obra pictòrica d'aquest innovador pintor, fins avui poc conegut, que utilitza la tècnica de l'oli com a vehicle d'expressió.

El dia de la inauguració comptà amb una crítica periodística, a càrrec de Mª Magdalena Obrador (del Diario de Mallorca), on se'ns donava fe de la seva obra i se'ns exaltava la senzillesa de la pinzellada i els recursos pictòrics que aconsegueixen que el públic s'identifiqui amb l'esplèndida obra d'aquest pintor novell.

A l'exposició hi poguérem observar 28 quadres, repartits entre natures mortes i paisatges diversos. De totes les obres allà exposades cal destacar l'originalitat del pintor en un quadre, on la natura morta és pintada dins una de les gerres trencades pel dimoni, amb un rerafons de roba de llengües.

L'exposició fou durant el cap de setmana de la fira de Santa Margalida, però cal destacar el dia de la fira

com a dia de màxim esplendor. Fou aquest dia que el local expositiu estava ple a vessar i que la genialitat del pintor fou reconeguda per molta gent. Val a dir que ha estat una exposició amb molt d'èxit, on el públic no va fer sinó animar el pintor a fer exposicions futures, que superà totes les expectatives i els objectius que aquest pintor s'havia proposat. Ara només ens cal esperar per a poder gaudir d'una segona exposició al nostre poble, el seu poble adoptiu.

Eulàlia Mª Carbonell Ferriol

RESULTATS I PROPERS PARTITS DELS EQUIPS DE FUTBOL

BENJAMINS:

Marier - Artà	1 - 4
Manacorins - Marier	1 - 7
Marier - Porto-cristo	6 - 2

Els benjamins han acabat la lliga i han quedat en quarta posició.

CLASSIFICACIÓ DEFINITIVA:

1. MANACOR	22	21	0	1	188	20	63
2. Artà	22	18	1	3	132	51	55
3. Cala Millor	22	17	2	3	117	29	53
4. Marier	21	14	2	5	98	50	44
5. Es Pla	22	12	2	8	80	53	38
6. Escoler	22	11	3	8	77	68	36
7. Montuïri	22	11	2	9	83	76	35
8. Petra	22	6	2	14	42	80	20
9. Cardassar	22	5	2	15	34	107	17
10. Portocristo	21	4	4	13	54	82	16
11. Manacorins	22	0	2	20	19	149	2
12. Juv. Manacor	22	0	2	20	17	174	2

ALEVINS:

Margaritense - Marier	5 - 1
Marier - Sineu	1 - 3
Marier - Alaró	2 - 2

PROPERS PARTITS:

13/04/2002 Jornada 19
P.Blau-Grana Llubi - Marier

20/04/2002 Jornada 20
Marier - Porreras

27/04/2002 Jornada 21
Cardessar - Marier

04/05/2002 Jornada 22
Marier - Son Servera

JUVENILS:

Marier - At ^o Rafal B.	5 - 1
Santa Catalina - Marier (Ajornat)	
Marier - Collerense B	3 - 0

Els juvenils també han acabat la lliga i aquesta és la classificació del seu grup:

1. ESPANYA AT.	16	13	1	2	81	24	40
2. At. La Unió	16	12	3	1	52	16	39
3. Son Sardina	16	10	2	4	52	30	32
4. Es Pla	16	9	2	5	58	31	29
5. S. Catalina Al.	15	8	0	7	51	53	24
6. P. B. Llubi	16	4	2	10	28	54	14
7. Collera	16	4	0	12	42	62	12
8. Marier	15	3	2	10	29	64	11
9. At. Rafal B.	16	2	2	12	40	76	8

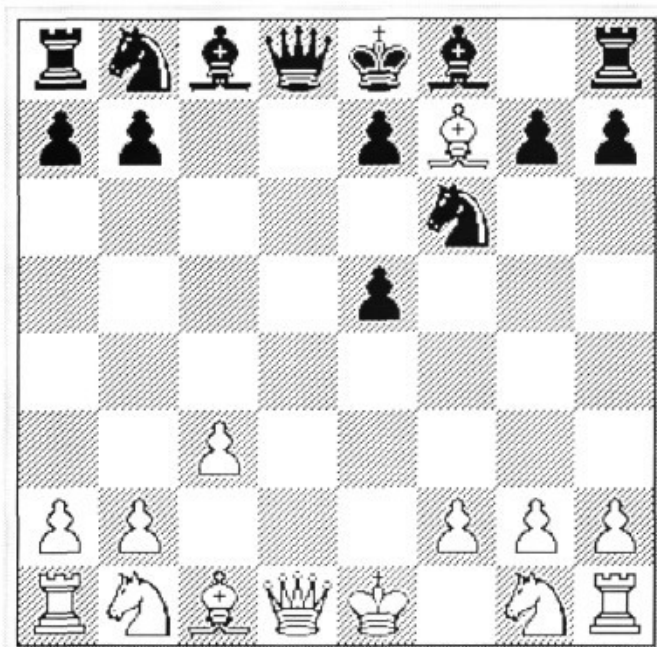
CARRERANY ESPORTIU

El Club d'escacs, un any més a Primera

A la primera fase aconseguírem la cinquena posició després d'acordar taules amb l'Inca. Era de preveure l'empat entre el Marratxí i Sa Dragonera A, ja que els classificava per la lliga d'ascens. Al contrari que en altres esports es pot acordar taules en una partida o en un matx.

La classificació final de la primera fase fou la següent: Costa de Calvià amb 6.5 punts, Casa Catalana B, C.F.A. Marratxí i Sa Dragonera A amb 4.5 punts, Maria i Inca amb 3.5 punts, Son Oliva B amb 1 punt i A. Palmesana B amb 0 punts. Aquesta puntuació compta per la segona fase, per tant partíem d'una excel·lent posició per conservar la categoria. En la segona fase cada equip s'ha d'enfrontar amb els altres quatre de l'altre grup. Del vuit equips en baixen quatre.

A la primera partida de la segona fase guanyàrem 1.5 a 3.5 dins Sa Dragonera B. Cal destacar la miniatura feta per en Toni Ballester; amb set jugades el contrari abandonà ja que perdía la dama. Aquí teniu la partida: 1. e4, e5; 2. d4, exd4; 3. e3, d3; 4. Ad3, d6; 5. Ac4, Cf6; 6. e5, dxe5; 7. Axf7+, i les negres abandonaren.

A la següent ronda guanyàrem 3 a 2 al Tròpic B. El matx no començà bé ja que en Jeroni perdé, però en Miquel Mascaró i en Toni Ballester donaren la volta

Toni Ballester, en una partida de la temporada

al marcador. En aquest moment guanyàvem 2 a 1, i segons els nostres càlculs era un bon resultat empatar el matx, per això en Gaspar oferí taules al seu rival, que no acceptà. Després d'arribar al control amb un finals d'alfils del mateix color, en Gaspar aconseguí una posició superior i guanyà la partida. En Monserrat perdé una de les poques partides de la temporada. Amb aquesta victòria aconseguírem mantenir la categoria de Primera, a falta de dues rondes: el 24 d'abril dins Son Dameto B i el 27 dins Maria amb el Binissalem.

L'equip de Tercera perdé la darrera partida de la primera fase, i ara juga pels llocs del 9 a 16. A la segona fase, es perdé 3 a 1 dins Andratx i es guanyà 4 a 0 al A. Palmesana G, per incomparescència. Hi ha equips amb molt poca formalitat, no s'entén que es facin equips de Tercera per fer jugar bàsicament els jugadors més joves i després no presentar-se.

Escaes escolar

Del 18 de gener al 22 de març s'han jugat les vuit rondes del Campionat de Mallorca Escolar, a l'IES Josep Sureda Blanes de Palma. El total de jugador inscrits fou de 94. El nostre Club d'escacs ha tingut dos representants: en Joan Miquel Ferriol Galmés, que ha quedat en la 48a posició amb 4 punts, i la seva germana na Bàrbara Aina, que hi participà per primer cop i quedà en la 75a posició amb 3 punts. L'enhorabona a tots dos.

TEMPS DE PASQUA A L'ESCOLA

Seguint la tradició gastronòmica de la nostra terra, els alumnes de l'escola, en col·laboració amb l'AMPA, i amb l'ajuda dels mestres, el Dimarts i Dimecres Sant, elaboraren panades i crespells. Una vegada cuits, l'endemà, serviren de berenar. Per això es desplaçaren al Puig de Roqueta, als envoltants del pou del poble.

Fou el prelude de les festes i vacances de Pasqua.

